

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL VIEŠOJO
SEKTORIAUS ĮSTAIGŲ SISTEMOS TOBULINIMO GAIRIŲ IR VIEŠOJO SEKTORIAUS
ĮSTAIGŲ ATITIKTIES VIEŠOJO SEKTORIAUS ĮSTAIGŲ SISTEMOS TOBULINIMO
GAIRĖMS ĮVERTINIMO VEIKSMŲ PLANO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO (toliau –
Projektas)
(TAP-18-501(2); TAIS NR. 18-2104(3))**

Nr.
Vilnius

Projekto rengėja – Vidaus reikalų ministerija

Projekto tikslas. Užtikrinti tolimesnį kryptingą viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimą.

Dabartinė situacija. Vyriausybė 2009 m. patvirtino Vykdamosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo koncepciją, kuri 2016 m. neteko galios, o Vyriausybės pasitarimo protokoliniu sprendimu buvo pritarta Vykdamosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo gairėms.

Įvertinus paskutiniaisiais metais Lietuvos viešajame sektoriuje įvykusius pokyčius, išskirtinos šios pagrindinės viešojo sektoriaus sistemos problemos, trukdančios siekti efektyvaus ir mažiau kainuojančio viešojo valdymo:

- **Per didelė viešojo sektoriaus apimtis.** 2016 metų viešojo sektoriaus ataskaitoje buvo pažymėta, kad, nors viešasis sektorius Lietuvoje sumažėjo 137 viešojo sektoriaus organizacijomis ir 1 479 darbuotojais, tačiau jo apimtis vertinant EBPO ir Europos Sąjungos šalis išlieka neproporcingai didelė. 2016 metais Lietuvos viešajame sektoriuje veikė 4 102 viešojo sektoriaus organizacijos. Tokią situaciją lėmė per menkai valdomas viešojo sektoriaus įstaigų steigimo ir gyvavimo procesas: nėra imperatyvių nuostatų, skirtų paveikti viešojo sektoriaus apimtį, nėra keliamas reikalavimas grįsti naujos viešojo sektoriaus įstaigos steigimą, nėra kriterijų, kuriais remiantis turėtų būti parenkama steigiamos viešojo sektoriaus įstaigos teisinė ar organizacinė forma, nėra nuostatų, įpareigojančių įvertinti, ar buvo pasiekti tikslai, kurie buvo keliami steigiant viešojo sektoriaus įstaigą.

- **Nepakankamai efektyvus viešojo sektoriaus įstaigų valdymas.** Viešojo administravimo įstatyme yra nustatyti minimalūs reikalavimai viešojo administravimo įstaigos administracijos struktūrai, tačiau tos nuostatos neskatina šių įstaigų siekti efektyvesnės administracijos struktūros. Be to, šie reikalavimai nėra taikomi biudžetinėms įstaigoms, kurios neatlieka viešojo administravimo funkcijų. Nėra nuostatų, padedančių apsispręsti dėl biudžetinių įstaigų teritorinių padalinių steigimo ir jų veiklos, neužtikrintas skaidrus ir efektyvus valstybės atstovavimas viešųjų įstaigų valdyme. Trūksta ambicingumo diegiant viešojo sektoriaus įstaigų valdyme visuotinai pripažintas kokybės vadybos sistemas.

- **Neišgryninta viešojo sektoriaus įstaigų kompetencija.** Viešojo administravimo įstatyme yra nustatyti viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo pagrindai ir įtvirtintos svarbiausios viešojo sektoriaus įstaigų kompetenciją apibrėžti padedančios sąvokos, tačiau esamas teisinis reguliavimas nėra pakankamai tikslus ir neleidžia viešojo sektoriaus įstaigų kompetenciją apibrėžti taip, kad būtų nesunku nustatyti šių įstaigų vietą ir vaidmenį viešojo sektoriaus įstaigų sistemoje. Vyriausybės įstatyme yra nustatomas valstybės biudžetinių įstaigų vaidmuo viešosios politikos cikle, tačiau praktikoje pasitaiko atvejų, kai šioms įstaigoms pavedama atlikti funkcijas, kurios yra nesuderinamos su nustatyta jų paskirtimi. Šiuo metu nustatytas viešojo administravimo veiklą galinčių vykdyti subjektų ratas yra per didelis ir funkcijas, kurias turėtų atlikti valstybės tarnautojai,

yra pavedama atlikti tokio statuso neturintiems darbuotojams. Taip pat trūksta ir kitų imperatyvaus pobūdžio nuostatų, padedančių išgryninti viešojo sektoriaus įstaigų kompetenciją.

Projekto esmė. Projektu siūloma Vyriausybės nutarimu patvirtinti Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gaires (toliau – Gairės) ir Viešojo sektoriaus įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimo veiksmų planą (toliau – Veiksmų planas). Gairių nuostatos apibrėžtų **pagrindines penkias kryptis**, kuriomis toliau turės būti tobulinama viešojo sektoriaus įstaigų sistema, šių įstaigų valdymas ir gryninama jų kompetencija:

- 1 kryptis – dėl naujų viešojo sektoriaus įstaigų steigimo; dėl naujai įsteigtų viešojo sektoriaus įstaigų veiklos įvertinimo; dėl viešojo sektoriaus įstaigų funkcijų formulavimo ir jų priskyrimo atitinkamoms valdymo sritims; dėl kokybės vadybos sistemų diegimo viešojo sektoriaus įstaigose;

- 2 kryptis – dėl biudžetinių įstaigų posistemės tobulinimo: biudžetinės įstaigos formos pasirinkimo, minimalaus dydžio, savininko teisių įgyvendinimo, teritorinių padalinių steigimo, viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo, administracijos struktūros formavimo ir kt.;

- 3 kryptis – dėl viešųjų įstaigų posistemės tobulinimo: viešosios įstaigos formos pasirinkimo, valstybės dalyvavimo viešosiose įstaigose, turto perdavimo, viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo ir kt.;

- 4 kryptis – dėl valstybės įmonių posistemės tobulinimo: valstybės įmonės formos pasirinkimo, viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo, pertvarkymo į viešąją įstaigą galimybių, valstybės atstovavimo ir kt.;

- 5 kryptis – dėl viešojo sektoriaus įstaigų kompetencijos gryninimo: viešojo administravimo sričių apimtį, administracinių paslaugų sąrašą, viešosios paslaugos sampratos, reikalavimų viešųjų paslaugų teikimo administravimui, viešojo administravimo įgaliojimų įgyvendinimo reglamentavimo viešojo sektoriaus įstaigos viduje, viešojo administravimo subjektų rato susiaurinimo.

Priėmus Nutarimo projektą, Projektu siūlomos patvirtinti Gairių nuostatos bus įgyvendinamos parengiant metodinę informaciją, reikalingą viešojo sektoriaus įstaigų atitikties Gairėms įvertinimo veiksams atlikti, ministerijoms ir kitiems subjektams atliekant konkrečių įstaigų atitikties Gairėms įvertinimą, rengiant teisės aktų, kurie reglamentuoja viešojo sektoriaus įstaigų sistemą, pakeitimo projektus ir atliekant kitus veiksmus.

Derinimas. Nutarimo projektas buvo pateiktas Finansų ministerijos ir Ūkio ministerijos išvadoms gauti. Projektas svarstytas 2018 m. balandžio 24 d. ir gegužės 8 d. tarpinstituciniame pasitarime, papildomai derintas su visomis ministerijomis, tačiau derinimo pažyma su nesuderintų nuostatų įvertinimu nepateikta.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatom. Nutarimo projektu įgyvendinamas Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 3.1.1 papunktyje numatyto darbo „Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos (institucinės sąrangos) optimizavimas“ 1 veiksmas „Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo koncepcijos parengimas ir patvirtinimas“.

Dalykinio vertinimo išvada. Atkreipiame dėmesį, kad su Nutarimo projektu nėra pateikta derinimo pažyma, kurioje būtų įvertintos nesuderintos Nutarimo projekto nuostatos. Siūlytume projektą svarstyti Vyriausybės pasitarime.

Vyriausioji patarėja

Jurgita Domeikienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL VIEŠOJO SEKTORIAUS ĮSTAIGŲ SISTEMOS TOBULINIMO GAIRIŲ IR VIEŠOJO SEKTORIAUS ĮSTAIGŲ ATITIKTIES VIEŠOJO SEKTORIAUS ĮSTAIGŲ SISTEMOS TOBULINIMO GAIRĖMS ĮVERTINIMO VEIKSMŲ PLANO PATVIRTINIMO

Vidaus reikalų ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 3.1.1 papunktyje numatyto darbo „Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos (institucinės sąrangos) optimizavimas“ 1 veiksmą „Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo koncepcijos parengimas ir patvirtinimas“, teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių ir Viešojo sektoriaus įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimo veiksmų plano patvirtinimo“ projektą. Nutarimo projekto projektas buvo svarstytas 2018 m. balandžio 24 d. ir 2018 m. gegužės 8 d. vykusiuose tarpinstituciniuose pasitarimuose ir yra patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Politikos įgyvendinimo ir Teisės grupių bei suinteresuotų ministerijų pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

PRIDEDAMA: Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių ir Viešojo sektoriaus įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimo veiksmų plano patvirtinimo“ projektas, 20 lapų.

Vidaus reikalų ministras

Eimutis Misiūnas

V. Vaškelis, tel. 271 8274, el. p. virginijus.vaskelis@vrm.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL VIEŠOJO SEKTORIAUS ĮSTAIGŲ SISTEMOS TOBULINIMO GAIRIŲ IR
VIEŠOJO SEKTORIAUS ĮSTAIGŲ ATITIKTIES VIEŠOJO SEKTORIAUS ĮSTAIGŲ
SISTEMOS TOBULINIMO GAIRĖMS ĮVERTINIMO VEIKSMŲ PLANO
PATVIRTINIMO**

Nr.
Vilnius

Įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 3.1.1 darbo 1 veiksmą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Patvirtinti Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gaires (pridedama).
2. Patvirtinti Viešojo sektoriaus įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimo veiksmų planą (pridedama).
3. Nustatyti, kad:
 - 3.1. šiuo nutarimu tvirtinamų gairių 9 punkto nuostatos taikomos viešojo sektoriaus įstaigoms, kurios buvo įsteigtos, reorganizuotos ar pertvarkytos po šio nutarimo įsigaliojimo;
 - 3.2. šiuo nutarimu tvirtinamos gairės netaikomos Lietuvos Respublikos diplomatinėms atstovybėms, konsulinėms įstaigoms, specialiosioms misijoms ir Lietuvos kariuomenei.
4. Rekomenduoti Lietuvos Respublikos Seimui ir savivaldybėms remtis šiuo nutarimu tvirtinamomis gairėmis steigiant, reorganizuojant, pertvarkant Lietuvos Respublikos Seimui atskaitingas biudžetines įstaigas ir savivaldybių valdomas biudžetines įstaigas, viešąsias įstaigas, kurių savininkė ar dalininkė yra savivaldybė, savivaldybių įmonės ar tobulinant jų valdymą.
5. Pavesti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai:
 - 5.1. stebėti šiuo nutarimu tvirtinamų gairių įgyvendinimą ir plano vykdymą, ir kas 3 mėnesius nuo šio nutarimo įsigaliojimo teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei apibendrintą informaciją apie pasiektą pažangą;
 - 5.2. vertinti institucijų pateiktus pasiūlymus, kuriais siekiama įgyvendinti šiuo nutarimu tvirtinamas gaires ir planą, ir teikti dėl jų savo išvadas;
 - 5.3. teikti metodinę pagalbą institucijoms, įgyvendinančioms šiuo nutarimu tvirtinamas gaires ar vykdančioms šiuo nutarimu tvirtinamą planą.

5.4. per mėnesį nuo šio nutarimo įsigaliojimo patvirtinti tipinę ministerijos administracijos struktūrą, tipinę įstaigos prie ministerijos administracijos struktūrą ir galimo nukrypimo nuo jų sąlygas.

Ministras Pirmininkas

Vidaus reikalų ministras

VIEŠOJO SEKTORIAUS ĮSTAIGŲ SISTEMOS TOBULINIMO GAIRĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS DĖL VIEŠOJO SEKTORIAUS ĮSTAIGŲ SISTEMOS TOBULINIMO

1. Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairės (toliau – Gairės) parengta atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir įstatymuose nustatytą valstybės valdymo organizavimą.

2. Gairėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme.

3. Gairės skirtos tobulinti viešojo sektoriaus įstaigų sistemą, šių įstaigų valdymą ir išgryninti jų kompetenciją.

4. Gairės turėtų būti taikomos šių teisinių ir organizacinių formų viešojo sektoriaus įstaigoms:

4.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaigoms, kitoms Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingoms biudžetinėms įstaigoms ir šioms įstaigoms pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms;

4.2. ministerijoms;

4.3. įstaigoms prie ministerijų, kitoms ministerijoms pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir šioms įstaigoms pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms;

4.4. Lietuvos Respublikos Seimui atskaitingoms biudžetinėms įstaigoms, išskyrus Lietuvos banką, Lietuvos Respublikos vyriausiąją rinkimų komisiją, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolę, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigą ir kitas Lietuvos Respublikos Seimo įsteigtas kontrolės institucijas, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybą, Lietuvos Respublikos generalinę prokuratūrą, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybą, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentą;

4.5. viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė;

4.6. valstybės įmonėms;

4.7. savivaldybių biudžetinėms įstaigoms, viešosioms įstaigoms, kurių savininkės ar dalininkės yra savivaldybės, savivaldybių įmonėms.

5. Gaires turi atitikti atskirose ministrams pavestose valdymo srityse vykdomos reformos, kuriomis gali būti daroma įtaka viešojo sektoriaus įstaigų sistemai.

6. Bet kuri nauja viešojo sektoriaus įstaiga steigiama tik tuomet, kai tai yra pagrįstai būtina ir kai keliamų tikslų pasiekti kitomis priemonėmis nėra galimybės.

7. Visais atvejais turi būti įvertinama galimybė naujas funkcijas pavesti jau veikiančiai viešojo sektoriaus įstaigai (ar veikiančioms viešojo sektoriaus įstaigoms) arba įvertinamos su naujų funkcijų sritimi susijusių jau veikiančių viešojo sektoriaus įstaigų reorganizavimo ar pertvarkymo galimybės.

8. Teikiant siūlymą įsteigti naują viešojo sektoriaus įstaigą, kartu turi būti pateiktas išsamus siūlomo sprendimo pagrindimas, apimantis visų galimų alternatyvų, atitinkančių Gairių 6 ir 7 punktų nuostatas (taip pat ir tų, kurios buvo nagrinėtos ir atmestos), analizės rezultatus.

9. Praėjus 3 metams nuo viešojo sektoriaus įstaigos įsteigimo, reorganizavimo ar pertvarkymo pabaigos, per 3 mėnesius turi būti atliktas šios įstaigos veiklos įvertinimas, kuris apimtų:

9.1. pagrindimą, kaip buvo pasiekti tikslai, kurie buvo nurodyti pagrindžiant sprendimą dėl viešojo sektoriaus įstaigos įsteigimo, reorganizavimo ar pertvarkymo;

9.2. įvertinimą, kokį poveikį valstybės finansams padarė sprendimo dėl viešojo sektoriaus įstaigos įsteigimo, reorganizavimo ar pertvarkymo įgyvendinimas;

9.3. argumentuotą išvadą dėl tolesnės tokios įstaigos veiklos tikslingumo ir organizacinių pokyčių poreikio.

10. Gairių 9 punkte nurodytą viešojo sektoriaus įstaigos veiklos įvertinimą atlieka įsteigtos, reorganizuotos ar pertvarkytos viešojo sektoriaus įstaigos savininko ar dalininko teisės įgyvendinanti viešojo sektoriaus įstaiga. Jeigu įsteigtos, reorganizuotos ar pertvarkytos viešojo sektoriaus įstaigos savininko ar dalininko teisės įgyvendinti nėra pavesta jokiai viešojo sektoriaus įstaigai, veiklos įvertinimą atlieka sprendimą įsteigti, reorganizuoti ar pertvarkyti viešojo sektoriaus įstaigą priėmusios valstybės ar savivaldybės institucijos paskirta viešojo sektoriaus įstaiga.

11. Gairių 9 punkte nurodyto įvertinimo rezultatų ataskaita pateikiama sprendimą įsteigti, reorganizuoti ar pertvarkyti viešojo sektoriaus įstaigą priėmusiai valstybės ar savivaldybės institucijai ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai (toliau – Vidaus reikalų ministerija).

12. Kiekvienos viešojo sektoriaus įstaigos nuostatuose (įstatuose) turi būti nurodoma ministrui pavesta valdymo sritis (pavestos valdymo sritys), kurioje (kuriose) veikia ši įstaiga.

13. Viešojo sektoriaus įstaigų kompetenciją (funkcijas) nustatančiuose teisės aktuose jų funkcijos turi būti dėstomos kaip konkreti priskirta veikla.

14. Siekiama, kad kiekvienoje viešojo sektoriaus įstaigoje būtų įdiegta ne mažiau kaip viena visuotinai pripažinta kokybės vadybos sistema.

II SKYRIUS

NUOSTATOS DĖL ATSKIRŲ VIEŠOJO SEKTORIAUS ĮSTAIGŲ SISTEMOS POSISTEMIŲ TOBULINIMO

PIRMASIS SKIRSNIS

BIUDŽETINĖS ĮSTAIGOS

15. Viešojo sektoriaus įstaigos teisinė forma – biudžetinė įstaiga – turi būti pasirenkama, kai:

15.1. daugiau nei 1/2 viešojo sektoriaus įstaigos funkcijų (ar siūlomai įsteigti viešojo sektoriaus įstaigai numatomų funkcijų) yra viešojo administravimo veikla;

15.2. viešojo sektoriaus įstaigai pavesta (numatoma pavesti) teikti viešąsias paslaugas, kurios yra (bus) finansuojamos valstybės biudžeto lėšomis, ir šios lėšos sudaro (sudarys) daugiau negu 4/5 veikiančios (numatomos steigti) viešojo sektoriaus įstaigos gaunamų pajamų.

16. Viešojo sektoriaus įstaigų sistemoje negali veikti biudžetinės įstaigos, kurių savininkė yra valstybė, turinčios patvirtintą mažesnę nei 20 valstybės tarnautojų ir / ar darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičių, išskyrus atvejus, kai savarankiška biudžetinė įstaiga turėtų būti įsteigta ir veikti įgyvendindama Europos Sąjungos teisės aktų ar tarptautinių sutarčių nuostatas.

17. Valstybės, kaip biudžetinės įstaigos savininkės, teises ir pareigas įgyvendinti gali būti pavedama tik vienai biudžetinei įstaigai: ministerijai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaigai, Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingai įstaigai ar įstaigai prie ministerijos (jei įstaiga prie ministerijos turi pavaldžių biudžetinių įstaigų, kurių savininkės teises ir pareigas reikia įgyvendinti).

18. Biudžetinė įstaiga, kurios savininkė yra valstybė (toliau – valstybės biudžetinė įstaiga) (išskyrus ministerijas), gali turėti teritoriniu principu veikiančių savo administracijos padalinių ar pavaldžių biudžetinių įstaigų, kuriems gali būti pavestos administracinių sprendimų priėmimo, administracinių paslaugų teikimo, įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolės funkcijos. Šių padalinių ar pavaldžių biudžetinių įstaigų veiklos teritorija paprastai nustatoma apygardomis (5 teritoriniai padaliniai) arba sutampa su apskričių (10 teritorinių padalinių) arba savivaldybių (60 teritorinių padalinių) teritorijų ribomis. Tais atvejais, kai yra būtina užtikrinti efektyvų administracinių sprendimų priėmimą, administracinių paslaugų teikimą, įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolę, biudžetinės įstaigos administracijos padaliniams ar jai pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms gali būti nustatyta kitokia jų veiklos teritorija.

19. Valstybės biudžetinė įstaiga jai pavaldžių biudžetinių įstaigų (juridinių asmenų), veikiančių teritoriniu principu (tik apygardų arba apskričių lygiu), gali turėti tik tuomet, kai, esant būtinumui užtikrinti efektyvų administracinių sprendimų priėmimą, administracinių paslaugų teikimą, įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolę, yra steigiami dviejų ir

daugiau pavaldumo lygių jų pačių administracijos padaliniai, veikiantys teritoriniu principu ir žemesniu (nei apygardų arba apskričių) lygiu.

20. Valstybės biudžetinių įstaigų nuostatai ir šių įstaigų administracijos padalinių nuostatai rengiami pagal Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro patvirtintas rekomendacijas, išskyrus atvejus, kai kitokius reikalavimus atskirų kategorijų biudžetinių įstaigų ar jų administracijos padalinių nuostatų struktūrai ar turiniui nustato specialūs teisės aktai.

21. Siekiama, kad vienoje ministrui pavestose valdymo srityje veiktų ne daugiau negu viena įstaiga prie ministerijos arba kita ministerijai pavaldi biudžetinė įstaiga, arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaiga, arba Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitinga įstaiga.

22. Peržiūrimos ministerijų funkcijos, atsisakoma ministerijoms nebūdingų, su valstybės politikos formavimu nesusijusių funkcijų, jos perduodamos ministrui pavestose valdymo srityse veikiančioms Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaigoms arba įstaigoms prie ministerijos, arba kitoms ministerijai pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms.

23. Kai daugiau negu 2/3 Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaigos ar kitos Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingos biudžetinės įstaigos funkcijų yra priskirtinos valstybės politikos įgyvendinimui ir (arba) galima nustatyti, kuriam ministrui pavestose valdymo srityje ji veikia ar su kuriu ministru pavesta valdymo sritimi Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaigos ar Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingos biudžetinės įstaigos veiklos sritis yra labiausiai susijusi, arba kai nebūtina objektyviai užtikrinti šios įstaigos funkcinę ar finansinę nepriklausomumą, siūlomas sprendimas pakeisti tokios įstaigos organizacinę formą į įstaigos prie ministerijos.

24. Įstaigos prie ministerijos steigiamos valstybės politikai įgyvendinti atliekant viešojo administravimo funkcijas.

25. Kitos ministerijoms pavaldžios biudžetinės įstaigos steigiamos valstybės politikos formavimui ir įgyvendinimui aptarnauti, viešosioms paslaugoms teikti.

26. Įstaigoms prie ministerijų ar kitoms ministerijoms pavaldžioms įstaigoms pavaldžios biudžetinės įstaigos, veikiančios neteritoriniu principu, gali būti steigiamos atlikti funkcijas specializuotose veiklos srityse arba atlikti ministerijoms pavaldžių įstaigų veiklos sritį aptarnaujančias švietimo / mokymo, sveikatos priežiūros ar archyvų tvarkymo funkcijas. Įstaigai prie ministerijos ar ministerijai atskaitingai biudžetinei įstaigai pavaldžia biudžetine įstaiga, vykdančia veiklą specializuotoje srityje, laikytina įstaiga, kuriai pavesta valstybės mastu vykdyti įstaigai prie ministerijos priskirtą, įstatymuose aiškiai apibrėžtą, siaurą, specifinę veiklą, kuriai vykdyti dėl jos pobūdžio, sudėtingumo, apimties ar išskirtinumo reikalinga atskira valdymo struktūra, specialūs žmogiškieji, techniniai, technologiniai ar informaciniai ištekliai. Peržiūrimos šių

įstaigų funkcijos ir įvertinamas tikslingumas toliau išlaikyti joms juridinio asmens statusą, taip pat tolesnės veiklos galimybes.

27. Ministerijoms pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms, kurių veiklą reguliuojančiuose teisės aktuose nėra aiškiai įtvirtinta įstaigos prie ministerijos organizacinė forma arba kurių steigimą ir veiklos organizavimą reguliuojantys teisės aktai neatitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo nuostatų, viešojo administravimo įgaliojimai nesuteikiami.

28. Tobulinamas biudžetinių įstaigų pajamų įmokų teisinis reguliavimas ir nustatoma, už kokias paslaugas, kurias biudžetinės įstaigos teikia atlikdamos joms pavestas funkcijas, jos turi imti atlyginimą ir kokios sąnaudos turi būti įtraukiamos apskaičiuojant atlyginimą už paslaugas, už kurias neimama valstybės rinkliava, užtikrinant, kad atlyginimo už paslaugas dydis atitiktų paslaugai suteikti patiriamas sąnaudas.

29. Viešojo administravimo įgaliojimai atlikti administracinį reglamentavimą suteikiami tik šioms biudžetinėms įstaigoms (šių biudžetinių įstaigų vadovams) – ministerijoms, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaigoms, kitoms Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingoms biudžetinėms įstaigoms, įstaigoms prie ministerijų (įstatymų nustatytais atvejais), Lietuvos Respublikos Seimui atskaitingoms biudžetinėms įstaigoms, savivaldybių administracijoms.

30. Valstybės biudžetinės įstaigos, kuriai pavesta atlikti viešojo administravimo funkcijas, struktūra gali būti tvirtinama, jeigu ji atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme ir šiame punkte nustatytus reikalavimus, o valstybės biudžetinės įstaigos, kuriai atlikti viešojo administravimo funkcijas nėra pavesta – laikantis šių reikalavimų:

30.1. numatoma ne daugiau kaip 1 įstaigos vadovo pavaduotojo pareigybė, jeigu įsteigtų biudžetinės įstaigos administracijos valstybės tarnautojų ir / ar darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičius neviršija 100, ne daugiau kaip 2 įstaigos vadovo pavaduotojo pareigybės, jeigu įsteigtų biudžetinės įstaigos administracijos valstybės tarnautojų ir / ar darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičius yra nuo 101 iki 200, ne daugiau kaip 3 įstaigos vadovo pavaduotojo pareigybės, jeigu įsteigtų biudžetinės įstaigos administracijos valstybės tarnautojų ir / ar darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičius viršija 200;

30.2. vienai vadovaujančiai pareigybei tenka ne mažiau kaip 5,5 valstybės tarnautojų ir / ar darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybės;

30.3. vienai specialiosios veiklos srities pareigybei tenka ne daugiau kaip 0,25 bendrosios veiklos srities valstybės tarnautojo ir / ar darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartis, pareigybės.

31. Patvirtinama pavyzdinė ministerijos administracijos struktūra, pavyzdinė įstaigos prie ministerijos administracijos struktūra ir pavyzdinė kitos ministerijai pavaldžios biudžetinės įstaigos administracijos struktūra ir galimo nukrypimo nuo jų sąlygos. Pagal patvirtintas pavyzdines

administracijų struktūras peržiūrimos ir patvirtinamos naujos ministerijų, įstaigų prie ministerijų ir kitų ministerijoms pavaldžių įstaigų administracijų struktūros.

32. Vidaus reikalų ministerija, atsižvelgdama į turimus pajėgumus, periodiškai peržiūri valstybės biudžetinių įstaigų administracijų struktūras ir šių įstaigų atitiktį kitoms Gairių nuostatomis ir teikia šioms įstaigoms, arba jų savininko teises įgyvendinančioms viešojo sektoriaus įstaigoms rekomendacijas, dėl peržiūrėtų valstybės biudžetinių įstaigų administracijų struktūrų tobulinimo arba dėl nustatyto neatitikimo Gairėms pašalinimo.

ANTRASIS SKIRSNIS VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS

33. Kai daugiau nei 1/2 viešojo sektoriaus įstaigos funkcijų (ar siūlomai įsteigti viešojo sektoriaus įstaigai numatomų funkcijų) yra viešųjų paslaugų teikimas – paprastai jos teisinė forma yra viešoji įstaiga.

34. Valstybė ar savivaldybės turėtų dalyvauti tik tose viešosiose įstaigose, kurias vykdo viešojo administravimo veiklą, teikia viešąsias paslaugas ar atlieka kitas valstybei ar savivaldybei svarbias funkcijas. Kitais atvejais atsisakoma valstybės ar savivaldybių dalyvavimo viešosiose įstaigose kaip netikslingo.

35. Valstybės ar savivaldybių turtas panaudos pagrindais perduodamas tik Gairių 33 punkte nurodytas veiklas vykdančioms viešosioms įstaigoms.

36. Viešosios įstaigos, kurios savininkas ar dalininkas yra valstybė ar savivaldybė, veiklą reguliuojančiuose dokumentuose nustatomas baigtinis veiklų, kurias galėtų vykdyti ši viešoji įstaiga, sąrašas.

37. Viešojo administravimo įgaliojimai gali būti suteikiami tik toms viešosioms įstaigoms, kurių savininkas yra valstybė ar savivaldybė.

38. Viešojoje įstaigoje atstovauti valstybei ir įgyvendinti savininko ar dalininko teises gali būti pavedama tik ministerijoms, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaigoms ar Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingoms biudžetinėms įstaigoms.

39. Viešojoje įstaigoje atstovauti valstybei ir įgyvendinti savininko ar dalininko teises gali tik viena ministerija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaiga ar Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitinga biudžetinė įstaiga.

40. Peržiūrimas ir įvertinamas iki Gairių patvirtinimo viešosioms įstaigoms suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų pagrįstumas ir tikslingumas.

41. Siaurinamas viešajai įstaigai galimų suteikti viešojo administravimo įgaliojimų ratas – nustatoma, kad viešosioms įstaigoms gali būti suteikiami viešojo administravimo įgaliojimai priimti administracinius sprendimus, teikti administracines paslaugas, vykdyti įstatymų ir administracinių

sprendimų įgyvendinimo kontrolę. Viešosioms įstaigoms negali būti suteikiami viešojo administravimo įgaliojimai atlikti administracinį reglamentavimą, administruoti viešųjų paslaugų teikimą.

42. Sprendimas dėl viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo viešajai įstaigai gali būti priimamas tik tuo atveju, kai objektyviai nustatoma ir sprendimą lydinčiuose dokumentuose pagrindžiama, kad nėra biudžetinių įstaigų, kurioms šie įgaliojimai gali būti suteikti, ir kad tokie įgaliojimai yra tiesiogiai susiję su viešosios įstaigos veiklos tikslais.

43. Jei numatoma, kad viešoji įstaiga atliks kitas valstybei ar savivaldybei svarbias funkcijas (vykdys kitą visuomenei naudingą veiklą), ministerija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaiga ar Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitinga biudžetinė įstaiga, atstovaujanti viešojoje įstaigoje valstybei, arba savivaldybės institucija, atstovaujanti viešojoje įstaigoje savivaldybei, turi pagrįsti, kad šiame punkte nurodyta veikla tikrai yra svarbi valstybei ar savivaldybei arba yra naudinga visuomenei.

44. Viešosios įstaigos, kurios savininkas ar dalininkas yra valstybė ir kuriai numatoma suteikti viešojo administravimo įgaliojimus, įstatai derinami su Vidaus reikalų ministerija.

45. Gairių nuostatos valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms, kurių teisinė forma yra viešoji įstaiga, taikomos tiek, kiek jos neprieštarauja Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymui.

46. Savivaldybės turėtų dalyvauti tik tokių viešųjų įstaigų veikloje, kuri yra reikalinga savivaldybių funkcijoms atlikti.

TREČIASIS SKIRSNIS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ ĮMONĖS

47. Valstybės įmonėms, kol iki 2020 metų bus priimtas sprendimas jas pertvarkyti / likviduoti, gali būti nustatyti tik šie veiklos tikslai:

47.1. vykdyti specialiuosius įpareigojimus:

47.1.1. gaminti valstybei reikalingą produkciją, kurios įsigyti rinkoje nėra galimybių, dėl to, kad šią produkciją kitiems ūkio subjektams gaminti yra ekonomiškai nenaudinga arba jos gaminti kiti ūkio subjektai neprivalo nesant teisės aktais nustatyto reikalavimo;

47.1.2. teikti visuomenei ar valstybei reikalingas paslaugas ar atlikti darbus, kurių įsigyti rinkoje nėra galimybių, dėl to, kad teikti šias paslaugas ar atlikti darbus kitiems ūkio subjektams yra ekonomiškai nenaudinga arba teikti šių paslaugų ar atlikti darbų kiti ūkio subjektai neprivalo nesant teisės aktais nustatyto reikalavimo;

47.2. valdyti turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė;

47.3. vykdyti nustatytos apimties viešojo administravimo veiklą, kuriai įgaliojimai turi būti suteikti įstatymo nustatyta tvarka;

47.4. vykdyti veiklas, kurioms pagal jų paskirtį ir (ar) veiklos pobūdį Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymas priskiria ypatingą strateginę arba svarbią reikšmę nacionaliniam saugumui ir kurioms dėl esminių nacionalinio saugumo interesų apsaugos nustatomos specialios sąlygos ir reikalavimai.

48. Peržiūrimas ir įvertinamas iki Gairių patvirtinimo valstybės įmonėms suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų pagrįstumas ir tikslingumas.

49. Nustatoma, kad vieninteliai viešojo administravimo įgaliojimai, kurie gali būti naujai suteikti valstybės įmonėms – teikti administracines paslaugas.

50. Nustatoma galimybė valstybės įmonę pertvarkyti į viešąją įstaigą laikantis dviejų sąlygų:

50.1. kad viešosios įstaigos savininku būtų valstybė;

50.2. funkcijos, kurias atliko valstybės įmonė ir kurias numatoma perduoti viešajai įstaigai, neturi prieštarauti viešosios įstaigos paskirčiai (veiklos tikslams).

51. Būti valstybės įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija gali būti pavedama tik ministerijoms, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaigoms ar Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingoms biudžetinėms įstaigoms.

52. Valstybės biudžetinės įstaigos, kuriai pavesta būti valstybės įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, veiklą reguliuojančiuose teisės aktuose turėtų būti aiškiai reglamentuota valdomai valstybės įmonei pavestų funkcijų atlikimo priežiūra, finansavimo šioms funkcijoms atlikti skyrimas, prireikus – kitos priemonės valstybės interesui užtikrinti, taip pat šios viešojo sektoriaus įstaigos atsakomybė už valstybės įmonės veiklos priežiūrą.

53. Sprendimas dėl viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo valstybės įmonei gali būti priimamas tik tuo atveju, kai objektyviai nustatoma ir sprendimą lydinčiuose dokumentuose pagrindžiama, kad nėra biudžetinių įstaigų, kurioms šie įgaliojimai gali būti suteikti, ir kad tokie įgaliojimai yra tiesiogiai susiję su valstybės įmonės veiklos tikslais.

54. Valstybės įmonių įstatuose nustatomas baigtinis jai pavedamų funkcijų sąrašas.

III SKYRIUS VIEŠOJO SEKTORIAUS ĮSTAIGŲ KOMPETENCIJA

55. Siekiant išgryninti viešojo sektoriaus įstaigų kompetenciją:

56. laikantis šių gairių nuostatų, peržiūros viešojo sektoriaus įstaigų funkcijos, įvertinamas šių funkcijų būtinumas ir galimybės perduoti atitinkamas funkcijas savivaldybėms arba ne viešojo sektoriaus organizacijoms;

56.1. patikslinamos viešojo administravimo sričių apibrėžtys:

56.1.1. nustatoma, kad administracinis reglamentavimas yra veikla, apimanti ne tik norminių administracinių aktų priėmimą įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti, bet ir šių administracinių aktų projektų inicijavimą (norminių administracinių aktų rengimą ir teisėkūros procesą reguliuojančių teisės aktų nustatyta tvarka pateikimą viešojo administravimo institucijoms, kompetentingoms juos priimti ar jiems pritarti);

56.1.2. nustatoma, kad įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė viešojo administravimo veikla yra laikoma tuomet, kai ją atlikti įpareigojama norminių teisės aktų nuostatomis, bet ne sutartiniais įsipareigojimais;

56.1.3. viešojo administravimo sričių sąrašas papildomas šiomis sritimis – administracinių sprendimų, skirtų įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti, priėmimas;

56.2. patikslinamos administracinių paslaugų apibrėžtys ir papildomas jų sąrašas:

56.2.1. nustatoma, kad administracine paslauga laikomas įstatymuose ar įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose numatytų leidimų, licencijų ar sertifikatų, kuriais suteikiama teisė atlikti tam tikras teisės aktais reglamentuotas veiklas (arba nustatoma būtina sąlyga atlikti tam tikras teisės aktais reglamentuotas veiklas), išdavimas;

56.2.2. nustatoma, kad administracinė paslauga yra įstatymuose ar kituose teisės aktuose numatytų deklaracijų priėmimas, bet ne jų tvarkymas;

56.2.3. nustatoma, kad administracine paslauga yra laikomas ne įstatymų nustatytos informacijos, o informacijos, kurią viešojo administravimo subjektas kaupia, tvarko ar saugo atlikdamas jam pavestas viešojo administravimo funkcijas ir kuriai teikti nėra norminiais teisės aktais nustatytų specialių šios informacijos įforminimo reikalavimų, teikimas asmenims (taip pat ir asmenų konsultavimas viešojo administravimo subjekto kompetencijos klausimais);

56.2.4. nustatoma, kad administracine paslauga laikomas ne dokumentų, patvirtinančių tam tikrus juridinius faktus, išdavimas, o duomenų, kuriuos kaupia, tvarko ar saugo viešojo administravimo subjektas, atlikdamas jam pavestas viešojo administravimo funkcijas, ir kuriuos teikiant norminiai teisės aktai nustato specialius reikalavimus jų įforminimui, teikimas asmenims (taip pat ir duomenų iš valstybės registrų ir valstybės informacinių sistemų teikimas asmenims);

56.3. siekiama įtvirtinti viešosios paslaugos sąvoką, kuri reikštų, kad viešąja paslauga yra laikoma visuomenei teikiama nauda, kuri atitinka visus šiuos požymius:

56.3.1. naudos visuomenei teikimą yra įsipareigojusi užtikrinti valstybė arba savivaldybė ir šis įsipareigojimas yra užtikrinamas tuo, kad:

56.3.1.1. nauda visuomenei yra įvardyta įstatyme (įstatymuose), jų pagrindu priimtuose įgyvendinamuosiuose norminiuose teisės aktuose, savivaldybės tarybos sprendime (sprendimuose);

56.3.1.2. naudą visuomenei suteikiančioms veikloms vykdyti (įsipareigojimui vykdyti) valstybė ar savivaldybė gali skirti valstybės ar savivaldybės biudžeto ar kitų valdomų pinigų fondų lėšas;

56.3.2. nauda visuomenei negali būti prilyginta naudai, kuri suteikiama vykdant viešojo administravimo veiklą;

56.3.3. suteikiant naudą visuomenei negali būti siekiama gauti pelno; už suteiktą naudą visuomenei gali būti imamas pagal valstybės ar savivaldybių nustatytus kriterijus apskaičiuotas ir valstybės arba savivaldybių, arba naudos visuomenei teikimą administruojančio viešojo administravimo subjekto nustatytas atlyginimas;

56.3.4. naudos visuomenei teikimas administruojamas: turi būti viešojo administravimo subjektas, turintis įgaliojimus nustatyti naudos visuomenei teikimo režimą;

56.3.5. naudos visuomenei teikimą administruojantis viešojo administravimo subjektas pats tos naudos tiesiogiai neteikia;

56.3.6. naudą visuomenei teikti yra pavedama specialiai šiam tikslui įsteigtai viešojo sektoriaus įstaigai arba įstatymo, arba jo pagrindu priimto įgyvendinamojo norminio teisės akto, arba naudos visuomenei teikimą administruojančio viešojo administravimo subjekto nustatyta tvarka parinktam ir įstatymo arba jo pagrindu priimto įgyvendinamojo norminio teisės akto, arba naudos visuomenei teikimą administruojančio viešojo administravimo subjekto nustatytus reikalavimus atitinkančiam neviešojo sektoriaus subjektui;

56.4. nustatomi papildomi reikalavimai viešųjų paslaugų teikimo administravimui:

56.4.1. nustatoma, kad, be teisės aktuose numatytų viešosios paslaugos teikimo administravimo veiksmų, viešosios paslaugos administratorius privalo matuoti (jei to daryti nepaveda viešosios paslaugos teikėjui) ir vertinti administruojamos viešosios paslaugos kokybę, nustatyti administruojamos viešosios paslaugos kokybės reikalavimus (viešosios paslaugos kokybės standartą) arba specialias užduotis viešosios paslaugos teikėjui dėl viešosios paslaugos kokybės gerinimo;

56.4.2. nustatoma, kad vienos viešosios paslaugos teikimo administravimą gali vykdyti ne vienas viešojo administravimo subjektas; tokiu atveju viešojo administravimo subjektų, administruojančių vieną paslaugą, turi būti aiškiai įvardyta, kokias viešosios paslaugos administravimo funkcijas atlieka kiekvienas iš jų.

57. Viešojo sektoriaus įstaigai suteiktą viešojo administravimo įgaliojimų įgyvendinimo reglamentavimas šios įstaigos vidaus administravimo dokumentais turi būti sukurtas taip, kad būtų galima aiškiai nustatyti, kurie viešojo sektoriaus įstaigos administracijos padaliniai, šiems

padaliniais priskirti ar nepriskirti valstybės tarnautojai ar darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, atlieka viešojo administravimo veikla laikytinas funkcijas:

57.1. jei viešojo sektoriaus įstaigos administracijos struktūrą sudaro padaliniai, viešojo sektoriaus įstaigai suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų įgyvendinimas turi būti numatytas viešojo sektoriaus įstaigos vadovo patvirtintuose šių padalinių nuostatuose;

57.2. jei viešojo sektoriaus įstaigoje veikia neformalizuoti dariniai atskiroms šiai įstaigai pavestoms veikloms vykdyti ir įstaigos vadovo sprendimu jiems yra pavedama įgyvendinti įstaigai suteiktus viešojo administravimo įgaliojimus, turi būti priimtas specialiai šį sprendimą įforminantis įstaigos vadovo vidaus administravimo aktas;

57.3. viešojo sektoriaus įstaigų valstybės tarnautojų ar darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybės, kurių funkcijoms bus priskirtas viešojo sektoriaus įstaigai suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų įgyvendinimas, privalo turėti įstaigos vadovo patvirtintą pareigybės aprašymą (pareiginę instrukciją ar pareiginius nuostatus), kuriame būtų nurodytos šiai pareigybei pavedamos viešojo sektoriaus įstaigai suteiktus viešojo administravimo įgaliojimus įgyvendinančios funkcijos (veiklos).

58. Jei viešojo administravimo įgaliojimai yra suteikiami viešojo sektoriaus įstaigai, turinčiai viešosios įstaigos ar valstybės įmonės teisinę formą, darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis pareigybėms, kurias užimant pavedama atlikti funkcijas, tiesiogiai susijusias su šiai įstaigai suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų įgyvendinimu, turi būti nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai, užtikrinantys, kad jas užimantys darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, pavestas viešojo administravimo funkcijas atliktų kvalifikuotai (jei tai yra įmanoma, taikant analogiškus reikalavimus, kurie keliami panašias viešojo administravimo funkcijas atliekantiems valstybės tarnautojams).

59. Atsisakoma viešojo administravimo įgaliojimus suteikti asociacijoms.

60. Peržiūrimas ir įvertinamas iki Gairių patvirtinimo valstybės valdomoms bendrovėms (akcinėms ir uždarosioms akcinėms bendrovėms) suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų pagrįstumas.

IV SKYRIUS GAIRIŲ ĮGYVENDINIMAS

61. Gairės įgyvendinamos:

61.1. inicijuojant teisės aktų, reglamentuojančių viešojo sektoriaus įstaigų sistemą, šių įstaigų veiklos ir valdymo organizavimą bei kompetencijos nustatymą, pakeitimus;

61.2. atliekant viešojo sektoriaus įstaigoms pavestų funkcijų sisteminę peržiūrą.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
nutarimu Nr.

**VIEŠOJO SEKTORIAUS ĮSTAIGŲ ATITIKTIES VIEŠOJO SEKTORIAUS ĮSTAIGŲ SISTEMOS TOBULINIMO GAIRĖMS
ĮVERTINIMO VEIKSMŲ PLANAS**

Veiksmas	Vykdytojas	Vykdyto terminas
1. Bendrieji klausimai		
1.1. Parengti metodinę informaciją, reikalingą Viešojo sektoriaus įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimo veiksams atlikti, ir paskelbti ją Vidaus reikalų ministerijos administruojamoje interneto svetainėje www.vakokybe.vrm.lt	Vidaus reikalų ministerija	2018 m. III ketvirtis
1.2. Parengti ir priimti / pateikti Vyriausybei teisės aktų, reguliuojančių viešojo sektoriaus įstaigų sistemą, pakeitimo projektus	Vidaus reikalų ministerija, Finansų ministerija, Ūkio ministerija	2018 m. IV ketvirtis
1.3. Teikti metodinę pagalbą institucijoms, atliekančioms Viešojo sektoriaus įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimo veiksmus	Vidaus reikalų ministerija	2018 m. III ketvirtis – 2020 m. III ketvirtis
1.4. Periodiškai (kas 3 mėnesius) teikti Vyriausybei informaciją apie Viešojo sektoriaus įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimo veiksmų plano vykdymo eigą ir pasiektą pažangą.	Vidaus reikalų ministerija	2018 m. III ketvirtis – 2020 m. III ketvirtis
1.5. Parengti ir pateikti Vyriausybei galutinę Viešojo sektoriaus įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimo veiksmų plano įgyvendinimo ataskaitą.	Vidaus reikalų ministerija	2020 m. IV ketvirtis
1.6. Sudaryti darbo grupes ministerijų reguliavimo srityse veikiančių viešojo sektoriaus įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimo veiksams atlikti arba pavesti šį įvertinimą atlikti jau sudarytoms viešojo valdymo tobulinimo grupėms, taip pat paskirti su Vidaus reikalų ministerija kontaktus nuolat palaikysiančius asmenis ir apie visa tai	Ministerijos, savininko teises įgyvendinančios institucijos	2018 m. III ketvirtis

Veiksmas	Vykdytojas	Vykdymo terminas
informuoti Vidaus reikalų ministeriją.		
2. Valstybės viešojo sektoriaus įstaigos		
2.1. Vyriausybės įstaigos, kitos Vyriausybei atskaitingos biudžetinės įstaigos ir šioms įstaigoms pavaldžios biudžetinės įstaigos		
2.1.1. Atlikti konkrečių Vyriausybės įstaigų, kitų Vyriausybei atskaitingų biudžetinių įstaigų ir šioms įstaigoms pavaldžių biudžetinių įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Ministerijos, savininko teises įgyvendinančios institucijos	2018 m. III ketvirtis – 2018 m. IV ketvirtis
2.1.2. Pateikti Vidaus reikalų ministerijai informaciją apie atlikto konkrečių Vyriausybės įstaigų, kitų Vyriausybei atskaitingų biudžetinių įstaigų ir šioms įstaigoms pavaldžių biudžetinių įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimo rezultatus.	Ministerijos, savininko teises įgyvendinančios institucijos, Vidaus reikalų ministerija	2018 m. IV ketvirtis
2.1.3. Parengti ir priimti reikalingus teisės aktus arba / ir pateikti Vyriausybei teisės aktų projektų paketą, kuriais būtų įgyvendinami pasiūlymai, parengti atlikus konkrečių Vyriausybės įstaigų, kitų Vyriausybei atskaitingų biudžetinių įstaigų ir šioms įstaigoms pavaldžių biudžetinių įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Ministerijos, savininko teises įgyvendinančios institucijos	2018 m. IV ketvirtis
2.2. Ministerijos		
2.2.1. Atlikti konkrečių ministerijų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Ministerijos	2018 m. III ketvirtis – 2018 m. IV ketvirtis
2.2.2. Pateikti Vidaus reikalų ministerijai informaciją apie atlikto konkrečių ministerijų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms atliekamų funkcijų peržiūros ir šių įstaigų įvertinimo rezultatus.	Ministerijos, Vidaus reikalų ministerija	2018 m. IV ketvirtis
2.2.3. Parengti ir pateikti Vyriausybei teisės aktų projektų paketą, kuriuo būtų įgyvendinami pasiūlymai, parengti atlikus ministerijų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Ministerijos	2019 m. I ketvirtis
2.3. Įstaigos prie ministerijų ir kitos ministerijoms pavaldžios biudžetinės įstaigos ir šioms įstaigoms pavaldžios biudžetinės įstaigos		
2.3.1. Atlikti konkrečių įstaigų prie ministerijų ir kitų ministerijoms pavaldžių biudžetinių įstaigų ir šioms įstaigoms pavaldžių biudžetinių įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Ministerijos arba savininko teises įgyvendinančios institucijos	2018 m. III ketvirtis – 2020 m. III ketvirtis

Veiksmas	Vykdytojas	Vykdymo terminas
2.3.2. Pateikti Vidaus reikalų ministerijai informaciją apie atlikto konkrečių įstaigų prie ministerijų ir kitų ministerijoms pavaldžių biudžetinių įstaigų ir šioms įstaigoms pavaldžių biudžetinių įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimo rezultatus.	Ministerijos arba savininko teises įgyvendinančios institucijos, Vidaus reikalų ministerija	2020 m. III ketvirtis
2.3.3. Parengti ir priimti reikalingus teisės aktus arba / ir pateikti Vyriausybei teisės aktų projektų paketą, kuriais būtų įgyvendinami pasiūlymai, parengti atlikus konkrečių įstaigų prie ministerijų ir kitų ministerijoms pavaldžių biudžetinių įstaigų ir šioms įstaigoms pavaldžių biudžetinių įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Ministerijos arba savininko teises įgyvendinančios institucijos	2020 m. IV ketvirtis
2.4. Viešosios įstaigos, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė		
2.4.1. Atlikti konkrečių viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė, atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Ministerijos arba savininko teises įgyvendinančios institucijos	2018 m. III ketvirtis – 2019 m. II ketvirtis
2.4.2. Pateikti Vidaus reikalų ministerijai informaciją apie atlikto konkrečių viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė, atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimo rezultatus.	Ministerijos arba savininko teises įgyvendinančios institucijos, Vidaus reikalų ministerija	2019 m. II ketvirtis
2.4.3. Parengti ir priimti reikalingus teisės aktus arba / ir pateikti Vyriausybei teisės aktų projektų paketą, kuriuo būtų įgyvendinami pasiūlymai, parengti atlikus konkrečių viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė, atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Ministerijos arba savininko teises įgyvendinančios institucijos	2019 m. III ketvirtis
2.5. Valstybės įmonės		
2.5.1. Atlikti konkrečių valstybės įmonių atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Ministerijos arba savininko teises įgyvendinančios institucijos	2018 m. III ketvirtis – 2019 m. I ketvirtis
2.5.2. Pateikti Vidaus reikalų ministerijai informaciją apie atlikto konkrečių valstybės įmonių atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą įvertinimo rezultatus.	Ministerijos arba savininko teises	2019 m. I ketvirtis

Veiksmas	Vykdytojas	Vykdymo terminas
	įgyvendinančios institucijos, Vidaus reikalų ministerija	
2.5.3. Parengti ir priimti reikalingus teisės aktus arba / ir pateikti Vyriausybei teisės aktų projektų paketą, kuriuo būtų įgyvendinami pasiūlymai, parengti atlikus konkrečių valstybės įmonių atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Ministerijos arba savininko teisės įgyvendinančios institucijos	2019 m. II ketvirtis
2.6. Valstybės valdomos bendrovės		
2.6.1. Peržiūrėti ir įvertinti valstybės valdomų bendrovių (akcinių ir uždarytųjų akcinių bendrovių) suteiktą viešojo administravimo įgaliojimų pagrįstumą.	Ministerijos arba savininko teisės įgyvendinančios institucijos	2018 m. III ketvirtis – 2019 m. III ketvirtis
2.6.2. Pateikti Vidaus reikalų ministerijai informaciją apie atlikto valstybės valdomų bendrovių (akcinių ir uždarytųjų akcinių bendrovių) suteiktą viešojo administravimo įgaliojimų pagrįstumo vertinimo rezultatus ir pasiūlymus dėl šių įgaliojimo perdavimo atitinkamoms viešojo sektoriaus įstaigoms.	Ministerijos arba savininko teisės įgyvendinančios institucijos, Vidaus reikalų ministerija	2019 m. III ketvirtis
2.6.3. Parengti ir priimti reikalingus teisės aktus arba / ir pateikti Vyriausybei teisės aktų projektų paketą, kuriais būtų įgyvendinami pasiūlymai dėl šių viešojo administravimo įgaliojimų perdavimo atitinkamoms viešojo sektoriaus įstaigoms.	Ministerijos arba savininko teisės įgyvendinančios institucijos	2019 m. IV ketvirtis
2.7. Lietuvos Respublikos Seimui atskaitingos biudžetinės įstaigos		
2.7.1. Sudaryti darbo grupę, kuri atliktų konkrečių Lietuvos Respublikos Seimui atskaitingų biudžetinių įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija	2019 m. I ketvirtis
2.7.2. Atlikti konkrečių Lietuvos Respublikos Seimui atskaitingų biudžetinių įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Darbo grupė	2019 m. II ketvirtis – 2020 m. II ketvirtis
2.7.3. Pateikti Vidaus reikalų ministerijai informaciją apie atlikto konkrečių Lietuvos Respublikos Seimui atskaitingų biudžetinių įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimo rezultatus.	Darbo grupė, Vidaus reikalų ministerija	2020 m. II ketvirtis
2.7.4. Parengti teisės aktų projektų paketą, kuriuo būtų įgyvendinami pasiūlymai, parengti atlikus Lietuvos Respublikos Seimui atskaitingų biudžetinių įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus	Darbo grupė	2020 m. III ketvirtis

Veiksmas	Vykdytojas	Vykdymo terminas
įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.		
3. Savivaldybių viešojo sektoriaus įstaigos		
3.1. Savivaldybių biudžetinės įstaigos		
3.1.1. Sudaryti darbo grupę, kuri atliktų savivaldybių biudžetinių įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Vidaus reikalų ministerija	2018 m. IV ketvirtis
3.1.2. Atlikti savivaldybių biudžetinių įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Darbo grupė	2019 m. I ketvirtis – 2020 m. III ketvirtis
3.1.3. Parengti informaciją apie atlikto savivaldybių biudžetinių įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimo rezultatus.	Darbo grupė	2020 m. III ketvirtis
3.1.4. Parengti teisės aktų projektų paketą, kuriuo būtų įgyvendinami pasiūlymai, parengti atlikus savivaldybių biudžetinių įstaigų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Darbo grupė	2020 m. IV ketvirtis
3.2. Viešosios įstaigos, kurių savininkės ar dalininkės yra savivaldybės		
3.2.1. Sudaryti darbo grupę, kuri atliktų viešųjų įstaigų, kurių savininkės ar dalininkės yra savivaldybės, atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Vidaus reikalų ministerija	2018 m. IV ketvirtis
3.2.2. Atlikti viešųjų įstaigų, kurių savininkės ar dalininkės yra savivaldybės, atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Darbo grupė	2019 m. I ketvirtis – 2020 m. III ketvirtis
3.2.3. Parengti informaciją apie atlikto viešųjų įstaigų, kurių savininkės ar dalininkės yra savivaldybės, atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimo rezultatus.	Darbo grupė	2020 m. III ketvirtis
3.2.4. Parengti teisės aktų projektų paketą, kuriuo būtų įgyvendinami pasiūlymai, parengti atlikus viešųjų įstaigų, kurių savininkės ar dalininkės yra savivaldybės, atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Darbo grupė	2020 m. IV ketvirtis
3.3. Savivaldybių įmonės		
3.3.1. Sudaryti darbo grupę, kuri atliktų savivaldybių įmonių atliekamų funkcijų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Vidaus reikalų ministerija	2018 m. IV ketvirtis

Veiksmas	Vykdytojas	Vykdymo terminas
3.3.2. Atlikti savivaldybių įmonių atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Darbo grupė	2019 m. I ketvirtis – 2020 m. III ketvirtis
3.3.3. Parengti informaciją apie atlikto savivaldybių įmonių, atliekamų funkcijų peržiūros ir šių įmonių atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimo rezultatus.	Darbo grupė	2020 m. III ketvirtis
3.3.4. Parengti teisės aktų projektų paketą, kuriuo būtų įgyvendinami pasiūlymai, parengti atlikus savivaldybių įmonių atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms įvertinimą.	Darbo grupė	2020 m. IV ketvirtis